

NAPREJ

Glasilno Socialistične stranke Jugoslavije.

Iz Mednarodnega urada za delo.

Začetkom tega meseca se je vršila v Ženevi 17. seja upravnega sveta Mednarodnega urada za delo, ki je trajala 4 dni. Po nekaterih točkah, ki so za delavstvo manjše važnosti, se je spravil upravni svet na točke, ki bi naj služile za program mednarodne konference dela v mesecu oktobru letošnjega leta v Ženevi.

Med glavnimi vprašanji, ki se bo konferenca žnjimi bavila, so sledeča: uporaba prostega časa ki ga ima delavstvo, enakost v postopanju z istonarodnim in drugonarodnim delavstvom glede na nezgodno podporo, obče smernice za inšpekcije dela, možnost nedeljskega prekinjena dela za 24 ur v stekl., kjer se ne pretrgano delo smatra kot neobhodno. Vprašanje nočnega dela v pekarnah se bo nanovo obravnavalo na prihodnji seja upravnega sveta, ki se bo vršila 10. aprila.

Na seja je zbudilo obče zadovoljstvo poročilo ravnatelja Mednarodnega urada Alberta Thomasa o njegovem potovanju po Ameriki, kjer so industrijske zbornice in Zveza ameriških delavcev (American federation of Labor) javno manifestirale za urad in obljubile poiskati sredstva za pridruženje njegovemu delu.

Izvrševalni odbor Mednarodnega združenja za pobijanje nezaposlenosti, ki je pred dvema mesecema nanovo začel svoje delo, bo na letošnjem mednarodnem zborovanju za socialno politiko skušal vprašanje nezaposlenosti spraviti na dnevni red. Odbor poleg tega poziva svoje odseke po vsem svetu na krepko propagando za sprejem dogovora o nezaposlenosti in zaposlovanju delavstva, kakor ga je sprejela mednarod. konferenca dela v Washingtonu (1919.) in v Genovi (1920.) Svojim odsekom naroča nadalje še sodelovanje z Mednarodnim uradom v vprašanju izseljevanja in nezaposlenosti.

K temu poročilu o seja upravnega sveta Mednarodnega urada je potrebno nekaj komentarja. Mednarodni urad za delo, ki ima svoj sedež v švicarski Ženevi je nekak mednarodni parlament, čigar delovanje obsega samo socialno politiko oziroma splošne smernice za socialno politiko, kakor bi se naj po njih ravnale vse države. Ker je Mednarodni urad v rokah Zveze narodov, torej napol čisto buržoazne napol buržoazno-humane ustanove, je jasno, da njegovo delo nima tistega uspeha, kakor bi ga imelo, če bi razredna proletarska misel imela nanj večji vpliv, nego ga ima. Da ga nima, je seveda kriv delavski razred sam, ki svoje moči po nepotrebnem cepi v iskanju brezplodnih

idealov in tako prepušča svojim kapitalističnim vladam skoro proste roke pri odločanju v ustanovah, ki so namenjene njegovemu prosperanju. Zato se drugače pametni sklepi Mednarodnega urada ne uvažujejo prav mnogo v kapitalističnih državah, čemur je najlepši dokaz osemurni delavnik, ki mora danes delavstvo zani povsod voditi borbo na življenje in smrt, ker si ga pri svojih cepitvah ni zmožilo dovolj obvarovati. Tam, kjer ni prave zaslonbe v organizacijah onih slojev, ki so direktno interesirani, tam seveda noben idealizem nič ne koristi, posebno če je tistemu idealizmu, kakor smo rekli, pomešana polovica podjetniških interesov. V takšnih razmerah ne bo čudno, če bo ves urad začel hoditi v nasprotno smer, nego si jo je od začetka začrtal. Že danes vidimo, da obstoja njegovo delo le v dveh čisto brezpomembnih, nepozitivnih dejanjih; po eni strani priporočajo stvari, ki so bile že davno sklenjene in uvedene, a radi delavske pasivnosti zopet okrnjene, po drugi strani pripravljajo sklepe, ki bodo o njih razpravljali šele čez leto dni na konferencah in kongresih, ki dišijo pre-

Izhaja razen pondeljka in dneva po prazniku vsak dan.

Uredništvo in upravništvo: Ljubljana, Frančiškanska ulica 6-I.

Naslov za dopise: Ljubljana pošt. pred. 168. Tel. int. št. 312. Ček. rač. št. 11.959.

Stane mesečno 15 Din, za inozemstvo 25 Din. Oglasi: prostor 1 × 55 mm 1 Din.

Dopise frankirajte in podpisujte, sicer se ne priobčijo. Rokopisi se ne vračajo.

Reklamacije za list so poštnine proste.

cej po čisto kapitalističnih diplomatskih mednarodnih konferencah za »mir med narodi«. Kar je v sredi, se imenuje navdušeno manifestiranje za urad, manifestiranje à la napolburžoazne ameriške delavske zveze, od katerega pač ne bo nobenemu delavcu bolje ne pri glavi ne pri želodcu.

Če ne bo tukaj kaj drugega nastalo, če ne bo delavstvo samo postavilo svojih organizacij na zdrav temelj in z močjo teh organizacij prevzelo sebi namenjene ustanove v svoje roke in vsaj paraliziralo vpliv meščanske mošnje v teh ustanovah, ne pričakujemo boljšega. Nevarnost je, da bodo vprašanja, ki so jih na zadnji seja Mednarodnega urada obravnavali kot temelj za letošnjo konferenco dela izpremenila baš v nasprotno: uporabo prostega časa delavčevega bodo izpremenili v njegovo še večjo uporabo na delu za kapitalistov žep. Enakopravnost bodo istonarodni in drugonarodni delavci doživeli v še večjem trpinstvu, inšpekcija dela bo imela nalogo inšpicirati delavstvo, da se ne bo preveč upiralo podjetniškemu izmozgavanju... Če je to potrebno, da pride proletariat k pameti, potem je pač najboljša, da se tako zgodi.

Anketa o delavnem času.

26. t. m. se je začela anketa o ureditvi delovnega časa v industrijskih podjetjih. Predposvetovanja k anketi so se vršila dne 25. t. m. V centrali industrijskih organizacij ali boljše rečeno, v centrali organizacij združenih kapitalistov so imeli zastopniki industrije iz cele kraljevine svoje zborovanje. Trgovsko in obrtniško zbornico v Ljubljani je zastopal oziroma zastopa dr. Pless. Zvezo industrijev za Slovenijo pa dr. Golia. Prvi je naglašal, da predloženi pravilnik za industrijska podjetja nima zakonite podlage, češ, da je bil zakon o zaščiti delavcev izdan na nelegalen način. To se pravi, da je bil »prešvercan!« Dr. Golia se je strinjal in podpiral izjave dr. Plessa. (Oba sta jurista). Delavstvo je že povedalo javno svoje mnenje k pravilnikom, ki nam jih misli vlada vsiliti, ne da bi upoštevala naše predloge. Dr. Pless in Golia, da ne naštejemo še ostalih kapitalističnih zastopnikov, ki trobijo v isti kapitalistični rog, sta pa za to, da bi se uknil tudi zakon o zaščiti delavcev, pa ne bi potrebovali nobenih pravilnikov. Popoldne se je vršilo zborovanje vseh gospodarskih krogov, na katerem je dr. Pless odločno odklonil določbo pravilnika, ki prepoveduje nočno delo v pekovski obrti. Zadruga pekovskih mojstrov so dobile torej zastopnika jurista, ki naj varuje interes stro-

kovnega dela pekovske obrti. Zadrugarji mu bodo v zahvalo bržkone že vsako jutro ob 3. ali 4. poklonili sveže pecivo, da si ne bi s starim kruhom želodca pokvaril in ne bi mogle v Belgradu zagovarjati konkurenčno rivalstvo na škodo konsumentov in pekovskih pomočnikov. Strokovnjaki in delavci nimajo besede, niti volje pri merodajnih mestih, da bi bilo za vse najboljše.

Sedaj je šele začetek in če vidimo kako se je začelo, si moremo misliti, kakšen bo šele konec. Vse delavstvo brez izjeme strok naj ve, da bo to trajalo toliko časa, dokler ne bodo delavci sami imeli toliko moči, da bodo v takih in v vseh drugih državnih vprašanjih sami odločevali. Eksistenčni boji delavstva v tovarnah in podrugod niso boji posameznika, delavca in kapitalista, pač pa velikopotezni politični boji dveh družb v državi. Razred kapitalistov, ki prevladuje nad delavstvom, stoji na krmilu v državi in vse, kar se zgodi, gre na račun delavstva, po volji in sistemu na krmilu stoječe kapitalistične družbe. To delo k zakonu o zaščiti delavcev v Belgradu bo stalo ogromne vsote, katero bo moralo potom davčnega vijaka poplačati delavstvo samo in zakon ter pravilniki k temu zakonu bodo obrnjeni proti delavstvu in samo v korist velekapitala, t. j. kapit. družbe.

Ali si že pridobil „NAPREJU“ novega naročnika?

Politične vesti.

+ **Državni nameščenci** bodo dobili 1. marca plače v dosednji višini. Obljubljeni povišek je torej zopet splaval po vodi. Gospodje imajo seveda pripravljen izgovor, češ, ni še prišlo do sporazuma glede uvrstitve krajev v posamezne dražinske razrede. — Nikogar v državi ni mogoče tako za nos vleči kakor, žal, državne nameščence. Med temi so tudi inteligentni možje, ki pa vendar ne najdejo drugega izhoda, kakor obešati se za rokav te ali one meščanske stranke, ki jih za njih zvestobo tepe. Posameznemu poslancu je pač lahko zamašiti usta, če nima močne organizacije nad seboj. In nasloniti se na močne razredne organizacije ročnega delavstva je pri nas menda še vedno hujske kakor biti tepen od reaktivonarca. Ampak neumnost ne zasluži sočutja.

+ V Celje nas hoče premestiti »Jutro«. Pa ne pojdemo, bilo bi nam vendar neprijetno priti iz soseščine »Jutra«, ki nam dela reklamo.

+ **Zmeda med demokrati.** Glavni odbor demokratske stranke se bo moral danes zopet baviti z demokratskimi kandidaturami. V topliškem okrožju so vložene n. pr. kar štiri demokratske liste. Katera je prava, bo moral odločiti žreb, ker ni drugega merila. — Na Češkem se čudijo, da je vložilo kandidatne liste 42 strank. Ni čudno, česa pa v Jugoslaviji nimamo?

+ **Rešitev reškega vprašanja.** V ponedeljek je kralj podpisal sv. margheritške dogovore, v Opatijo pa sta odpotovali naša in italijanska delegacija. Prekljanje diplomatov bo trajalo najbrže precej dolgo, »rešili« pa bodo kljub temu vsa vprašanja tako, da se bo še vedno dovolj prilike za nove spore.

+ **Ameriški finančniki** si še menda niso na jasnem, ali bi jim posredovanje v francosko-nemškem sporu koristilo. Zato prihajajo iz Washingtona vesti, da smatra Amerika Francosko v tem sporu zaenkrat še za suvereno. Francozi zato vztrajajo v svojem nasilnem gospodarstvu v zasedenem Poruhrju. — Ker so delavske strokovne organizacije v Bochumu v soboto napovedale protestno stavko, so Francozi mesto zaprli od vseh strani in ustavili obrate, da prisilijo delavce na kolena. Slična nasilstva se dogajajo tudi v drugih zasedenih krajih. Žalostno je, da proletarske organizacije niso v stanu prekiniti to nasilje. Nezavednost je pač še, žal, velika.

+ V **angorski narodni skupščini** se vrše srditi boji ali naj Turčija pristane na zavezniške pogoje in sklene mir, ali naj nadaljuje vojno. Do odločitve bo prišlo baje šele čez nekaj dni. — Angleži hočejo podkrepiti miroljubno strujo v turškem parlamentu z odpoklicem hadij pred Smirno.

Dnevne vesti.

Na železnici podkupujejo uslužbence z različnimi vsotami denarja, da bi svoje kroglice oddali radikalni stranki, mislim pa, da nižji uslužbenci vendar ne bodo nespametni, da bi se dali podkupiti, ampak bodo oddali svoje kroglice svojemu stanu primerni stranki, to je SSJ, ker edino ta lahko štiti pravice nižjih uslužbencev, obrtnikov in preprostih delavcev in kmetov. — **Železničar.**

Popravek: V podlistek »Pesnik« je tiskarski škrat vrnil neljubo napako. Od odstavka »Pesnik je povsili glavo« pa do

»on se je ustrašil« spada vse za stavkom na tretji strani, ki se konča z besedami — »ne bova dosegla zaželjenega cilja«. Na koncu pred zadnjim odstavkom pa je izpuščen sledeči stavek: »Pa naj bo« je pritrčila duša in porabila ugodno priliko, ko je pesnik od veselja široko odprl usta ter smuknila nazaj v telo. Tako je bila pesem končana in pesnik je hitel kar so ga nesle noge v tiskarno.

Delavci! kupujte čevlje samo z znamko »Peko« domačih tovarnen **Peter Kozina & Ko., Tržič**, ki so najboljši in najcenejši. Glavna zaloda na drobno in debelo. **Ljubljana, Breg 20.**

Ljubljana.

Seja centralnega odbora kovinarjev se bo vršila danes, v torek takoj po delu v društvenih prostorih, Šelenburgova ulica 6, II. nadstropje.

Društvo najemnikov za Slovenijo opozarja, da se bo vršila prihodnja javna odborova seja v sredo, dne 28. februarja ob 20. v veliki dvorani Mestnega doma.

Celje.

V **nedeljo, 24. t. m.** se je vršil protestni shod, ki ga je sklicala Strokovna komisija zoper pravilnik o delavskem zavarovanju. Resolucija je bila po referatu sodr. Kaiserja soglasno sprejeta. Po zaključku zborovanja je v imenu kraja, pol. organizacije SSJ v Celju sodr. Borštner otvoril volilni shod in podal besedo sodr. Korenu, ki je v svojem referatu razložil, zakaj smo bili primorani iti samostojno v volilni boj. Njegovo izvajanje je bilo mnogokrat z odobravanjem prekinjeno. Za njim je govoril sodr. Jelen srezki kandidat za Celje - Slovenjgradec, o enotnih organizacijah, ki nam bodo lahko več pomagale kakor 50 poslancev, ki po izvolitvi nimajo več časa brigati se za organizacije. Naš boj je boj za enotne organizacije, boj proti vsakemu, ki bi poskušal cepiti našo enotnost. K besedi se je še oglasil sodr. Felicijan, ki je razložil Nachtigalovo umazanost, ki se drzne razpošiljati med železničarje svoje opravičevalne pamflete, s katerimi hoče zagovarjati svoje izdajstvo. Njegov letak je bil prečitan in z ogorčenjem zavržen. Predsednik je dal na glasovanje, če se strinjajo zborovalci s Korenovo kandidaturo, ki je bila soglasno celo z vzkliki: Vsi! sprejeta.

Pretepači vajencev na delu! Pretekli teden so ušli štirje vajenci tvrčki Gotfried Gradt, ključavničarskemu mojstru, ker jih je ljubeznjivi gospod vedno pretepal. Nekatere vajence je celo telesno poškodoval, da bo imel še sodniške sitnosti radi zlorabe »očetovskega strahovanja«. Gospod Gradt tudi vajence narodno žali, pa se Orjuna prav nič ne zmeni, ker so večidel delavski in kmetijski sinovi. Za takšne stvari se nihče ne briga, niti »Nova doba« ne, ker ve, da vajenci še niso volilci, čeprav ima »Nova doba« polna usta sladkosti o narodnjaštvu. To velja le frakariji in nerazsodnim delavcem. Opozorili bi gospoda Rebeke kot predsednika kovinarske zadruga in kandidata stranke »vseh slo«ev«, naj se on pobriga za fante, ki jih pretepa nemški nadutež. Zadeva se je odstopila tudi inšpekciji dela in zadrugi, da se škandalozne razmere prenehajo.

Eden, ki vse vidi.

V **demokratski stranki poka!** V našem lokalnem lističu »N. D.« piše g. Ivan Bizjak proti centralizaciji bolniških blagajin in priporoča okrožne blagajne, ki bi jih naj po njegovem mnenju vodili obrtniki. Gospod Bizjak si morda domišljuje,

da bi se tam dobilo kako mesto za ravnatelja, ker je ljubosumen na plačo ravnatelja Kocmurnja v Ljubljani. Kakor slišimo, se je Bizjakova politika slabo obnesla v obrtniških krogih, kandidat ni postal in spodrinil ga je g. Rebek, dasiravno ni sposobnejši od nega. Pa važno je, da bo pri pogrebu JDS sodeloval starin in ne predsedavec. Politično je g. Rebek vsaj toliko bolj izobražen, da ne trdi, da so »nagraderji« socialdemokrati, ampak ve, da so »Zarjani«, to se pravi »enotnofrontarji«. Trgovec milijonar Strmecky, je kandidat na listi »radikalcev« skupno z Nachtigalom in Miho Korenom, dosedaj je bil občinski odbornik JDS v Celju. Lepa koncentracija naprednih sil. — **Krokodil.**

V **tovarni »Cinal«** še ni reda! Meseca decembra 1922 smo poročali, da je g. Kürbisch odpustil delavce z izgovorom, da ni dela. Nato se je vložila pritožba na inšpekcijo dela in so bili delavci zopet sprejeti nazaj (seveda ne vsi). Ali čujte in strmite, kako: vsak delavec je moral podpisati izjavo, da bo delal 10 ur na dan prostovoljno. Dalje: brez prigovarjanja bom opravljal tudi nadure (to se pravi delal bom noč in dan) in to brez povišanja plače na normalno mezdo. Ko smo vložili pri inšpekciji dela tozadevno pritožbo, nam je tamošnja uradnica odgovorila, da je vse v redu! Gospod Kürbisch ima podpise od delavcev, da delajo 10 ur prostovoljno in s tem je po mnenju inšpekcije dela zakonu ustrezno. Kako in na kakšen način je kapitalist in vojni dobičkar Kürbisch podpise dobil, za to se inšpekcija dela ne briga. Delavci, trpini, ali še ne vidite, kako vam nekateri sotrpini v svoji nevednosti prodajajo težko priborjeni osemurnik? Kdo je najvišji sovražnik delavstva? — Podpisi nevednežev!

Nemci iščejo med našim razredno zavednim delavstvom agitatorje. Če je z nemškim nacionalizmom tako slabo preskrbljeno, da morate iskati svoje agitatorje med slovenskim delavstvom, potem se čudimo, zakaj sploh imate nemško nacionalno kandidatno listo. Delavstvo je internacionalno orientirano in ne bo vam, kakor tudi ne slovenskim nacionalistom delalo nobene štafaže, volilo bo socialistično, vrglo bo kroglico v 8 skrinjico. Capito, gospod Berna?

Maribor.

»Enakost« zopet ponavlja kričanje o falzificiranih podpisih na letaku naše delegacije za sporazum z Mariborčani in o njegovi neopravičeni objavi. Te stvari smo tako poasnil, da jih ne more kapi-rati samo individij, ki je pod človekom »Enakosti« seveda ne gre za kapiranje. In na to Svetek molči in molče dopušča, da golouhovstvo njegovo nerodnost izrablja za čim sigurnejšo dosego svojega mandata!

BREZ NASLOVA.

So ljudje, ki istovetijo volilni boj s tuljenjem štirinožcev, ko jih pred smrtjo omamijo s kladivom. Kajne »Enakost« in »Volksstimme«?

Današnji politični boj je ves podoben nagnusnemu, mokremu močeradu. Ne bo drugačen, dokler ne bo do konca dobojevana bitka z osebnostmi. Teda se bomo lahko bojevali za čista načela, ko osebnosti ne bodo več igrale nobene vloge. Kdor ti pa danes pripoveduje, da je osebnostni boj nepotreben in škodljiv, ne podaj mu roke, ker dotaknil bi se nagnusnega mo-

Čerada. Delo, ki ga obravljajo pometachi, je včasih tudi umazano, ali nepotrebno in škodljivo nikdar. Ker vso umazanost odtehta naloga pometacheva: pripravljati ljudem za sabo čisto pot.

Dokler so Golouhovci menili, da je s. Koren sposoben prodati naša načela njihovemu mandatarstvu, jim je bil sodrug in dober socialist. Pred dvema tednoma so uvideli da so mu načela in organizacijski sklepi svetejši nego njihove želje. Takrat so spoznali, da je »deloda alec«. Morda je res, ker je obrtnik, pa — celjski proletariat mu zaupa, kapitalisti pa ne! Sodr. Franjo Koren nikakor ni eden izmed onih deloda alevcev kakor »socialistični« poslanci ki si s strankinim denarjem zidajo hiše, pošiljajo svoje sinove na študije v inostranstvo ali pa v vojaške oficirske šole, možijo svoje hčere in pijančujejo. Ali pa menijo Golouhovci, da je soodr. Koren deloda alec v tem smislu, ker jim daje mnogo »dela«?

Tega nam tudi še niso povedali, da naš Franjo Koren ni njihov Miha Koren, ki je podpisal volilni proglas zarjansko-komunistično-golouhovske Socialistične stranke delovnega ljudstva, a čez en teden nato s svojim radikalnim prijateljem, mariborskim Nachtigalom prešel na kandidatno listo vladnih radikalov. Zakaj se Golouhovci branijo povedati to resnico?

Stoj! Nachtigala smo omenili. Ta je v proglasu, ki ga je te dni izdal na mariborsko železničarstvo o sebi omenil, da je k radikalcem samo zato prešel, ker mu kot komunist ne bi mogel pomagati. Kot komunist se je moral namreč skrivati v podstrešju Ljudskega doma in »skoro« je bil na tem, da bi ga policajdemokratska reakcija radi takega boevitega zagovarjanja delavskih interesov vlačila po ječah. Nekdo, ki je bil dobre volje, nam je dobro označil njegovo delo za proletarsko stvar. Nachtigal govori: Delavstvo strada, delavstvo trpi, delavstvo umira — a jaz nisem poslanec...

»Tiste, ki se v zavesti sigurnega mandata pripravljajo na razna nepotrebna potovanja po Grški« — navaja Nachtigal v že omenjenem proglasu — brez imen. Mi smo za ta imena zvedeli. Dve sta: prvo Golouh, drugo Nachtigal, oba sta se pred nedavnim v kavarniškem pogovoru menila o tem, kako lušno bo potovati po Grški in Italiji, ko jima bodo na razpolago poslanske diete na račun delavskih glasov. Delavstvo naj se ju usmili in čeprav ne na Grško in v Italijo, naj jima priskrbi vsaj potovanje v — pustiv.

Misli s svojo glavo, kako bi se rešil s svojimi rokami!

Dopisi.

Kdaj bodo ljudje pametni? (Iz višnjegorskega sodnega okraja.) Mislim sem, da je petletna vojna ljudi spametovala, toda ni jih še, so še vedno tiste verne ovčice, dasiravno so jim s silo jemali telo in dušo za vojne namene. V šentvidski fari je bilo po preobratu kupljenih s kmetsko-delavskimi žulji 40 zvonov za razne podružnice. Gotovo jih je bilo tudi za časa vojne isto število — če ne še več — pobranih za kanone. Iz tega je videti, kako daleč so prišli ljudje do spoznanja, imajo vero

le v zvonove, da jim bodo prinesli blagostanje. Če bi se bili ljudje vsaj nekoliko spametovali gotovo bi bili svoje groše žrtvovali za napredek in izobrazbo; ker pa so še vedno udani backi svojim fajmoštrm, jim kupujejo zvonove. Rento pobirajo fajmoštri, farani pa poslušajo in mislijo, da jih bodo zvonovi spravili v večno veselje nad oblake. Ljudstvo je v tej okolici le kmetsko, siromašno. Čes stopiš v njegovo stanovanje — ali brlog — ne veš, za koga je to stanovanje prirejeno: za dvo- ali četveronožce. Seveda ni tako pri vseh. Če se na malce ogledaš, spoznaš, da je za dvonožce prirejeno. Družina ozioroma otroci teh nevednežev so tako siromašno oblečeni, da se človeku kar do srca zasmilijo, ker malčki trpijo za grehe svojih starišev. Videl sem to na lastne oči, ko sem posetil take kočice v zimskih časih in se malce več pomudil v njih. Bilo mi je mraz v noge, ko sem stal na kamenitih tleh, ubogi otroci pa bos, v sami srački. Mislim sem si, kako jim mora biti mraz na kamenitih tleh, ko je še mene zeblo v čevljih. Ni čudno, če je naš naraščaj tako slab. Ljudstvo, kdaj boš postalo pametno in poskrbelo, da bo tvoja hiša res za človeka urejena in da boš imelo več srca za svoje otroke, ki si jih ti na svet pripravilo, ne pa za zvonove? Skrbite za svoje otroke, da bodo pametni, ne pa za zvonove!

Štore. V nedeljo, 24. t. m. se je vršil pri nas dobro obiskan volilni shod. Zborovalci niso imeli vsi prostora v gostilniških prostorih. Poročevalec je bil nosilec liste na Štajerskem, soodr. Koren iz Celja, ki je obenem tudi predlagal protestno resolucijo, ki jo je izdala Strokovna komisija v Ljubljani, ki je bila po prvi točki njegovega referata soglasno sprejeta. Njegovemu nadaljnemu poročilu so zborovalci pazljivo sledili ter z velikim odobravanjem vzeli kandidaturu soodr. Korena kot nosilca liste na znanje. Okoli železniške postaje se je potikal golouhovski kandidat Krištof kateremu je bilo na zborovanju očitno preveč ljudi in bi mu lahko postalo prevroče, zato jo je rajši popihal domov.

UTRINKI.

V milijonih let dosedanjega razvoja imamo dokaz, da se človek ni rodil zato, da samo ponovi, kar se je v naravi že izvršilo, ampak da naredi še nadaljni korak v razvoju. Zato je slabo, če človek preveč premišlja o svoji važnosti, ampak je treba, da se spomni svoje naloge, ki se odraža iz človeških sposobnosti. Njegova sposobnost je posamezne pojave zedniti in organizirati v skupen pojav. V tem smislu lahko rečemo, da obstoji ves naravni razvoj v ezedinjenju življenjskih sil k vedno popolnejšem stopnjam. Vsako bitje zase je edinstvo več sil in čim bolj visoko je bitje, tem več sil se je združilo vanj. Najpopolneše bitje, ki ga poznamo v naravnem svetu, je človek. Človek ima že tako veliko sposobnost, da lahko samojstono in zavestno organizira tudi druga človeška bitja z močjo razumne živlenske zahteve, katero imenujemo idejo. Tudi v nižjih življenjskih oblikah, kakor n. pr. v rastlinskem svetu, vidimo organizacije. Tako n. pr. lahko opazujemo organizirane vojne ene rastlinske vrste proti drugi in navadno zmaga ona, ki boljše odgovarja naravnim pogojem dane okolice. Toda take organizacije, tak skupen eksistenčni boj ni zavesten in se vrši v mejah zakonitosti, kateri pripada o do človeka vsa življenjska bitja. Živalstvo

stoji že višje, tu že odloča instinkt. Človeku pa tudi instinkt ne zadošča več, treba mu je razumnega spoznanja k vsakemu življenjskemu dejanju. Dejanje, ki ga človek ne izvrši razumno, imenujemo praktično greh. Greh ni nič drugega, kakor izpad človeka na škodo skupnosti in se praktično kaže v tem, da povzroča razdorne posledice. Naloga človeka torej je, da usmeri svoje delovanje pod vodstvo razuma, ki nujno vodi k skupnosti in k bratstvu vseh ljudi. To skupnost in bratstvo imenujemo preprosto — ljubezen.

Proletarec! Kaj se od tebe zahteva? Da se zavedaš svoje vrednosti in tega, da pomeniš v človeški družbi vsaj toliko kakor oni ki žive v boljših razmerah od tebe. Razlika obstoi v tem, da ti prenašaš posledice onega nereda v družabnem življenju, ki ga je povzročil greh sebičnosti. Če so drugi temu grehu zapadli, se mu ti ustavlja in bodi gospodar nad njim. Važno vprašanje pri tebi je vprašanje kruha, ampak še važnejše vprašanje je: **kaj je prav in kaj ni prav.** Zmagali bomo, če bomo napake preteklosti popravili, in sicer na nas samih, kajti popravljati napake na drugih je nemogoče.

= **Vrednost denarja.** 1 dolar velja 101.50—102.50 Din, 100 avstrijskih kron 14.2 para, 1 češka krona 3.04—3.06 Din, 1 francoski frank 6.20 Din, 1 lira 4.90 do 4.92 Din. V Curihu stane 100 naših dinarjev 5.13 švicarskih frankov.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Zvonimir Bernot (v imenu pokr. odb. SSJ). Tisk Učiteljske tiskarne v Ljubljani.

Imaš bolečine v obrazu? V celem telesu?
Uporablja Elza-Fluid!
Potrebujes li dobrodejno in okrepljalno mazilo?
Uporablja Elza-Fluid!
Ali te muči glavobol? Zobobol? Trganje?
Uporablja Elza-Fluid!
Ali želiš najboljšo za negovanje zob, kože, glave?
Uporablja Elza-Fluid!
Ali si preveč občutljiv glede mrzlega zraka?
Uporablja Elza-Fluid!
Ali želiš dobro domače in kosmetično sredstvo?
Uporablja Elza-Fluid!

Fellerjev pravi Elzafluid je mnogo močnejši, izdatnejši in boljsega delovanja kakor francosko žganje. Nekoliko kapljic zadostuje, da tudi ti rečeš:

To je najboljšo, kar sem kedaj okušal!

Išči Elzafluid v vseh dotičnih poslovnica, vendar pa zahtevaj samo pravi Elzafluid lekarnarja Feller. Ako naročiš naravnost, stane s pakovanjem in poštnino, če se denar pošlje naprej ali po povzetju:

3 dvojnate ali 12 dvojnate	4 specialne steklenice	24 dinarjev
24 " " " "	8 specialnih steklenic	84 " "
36 " " " "	12 " " " "	146 " "
		208 " "

KOT PRIMOT: Elza-oblič zoper kurja očesa 2 dinarja in 3 dinarjev; Elza-mentolni črtniki 4 dinarjev; Elza-švedska tinktura za želodec 10 dinarjev; Elza-zagorski prsni in kašeljni sok 9 dinarjev; Elzaribje olje 20 dinarjev; Elza-voda za usta 12 dinarjev; Elza-kolonska voda 15 dinarjev; Elza-šumski miris za sobo 15 dinarjev; Glycerin 4 dinarje in 15 dinarjev; Lysol, Lysoform 12 dinarjev; Kineški čaj od 1 dinarja dalje; originalno Radikum francosko žganje velika steklenica 13 dinarjev; Elza-mrčesni prašek 7 dinarjev, strup za podgane in miši 7 dinarjev. Za primot se pakovanje in poštnina posebej računa. Na te cene se računa sedaj 5% doplačila.

Adresirati natančno na:
Evgen V. Feller, lekarnar
Stubica donja Elzatrg št. 358, Hrvatsko.

(Po avtoriziranem prevodu Ivana Moleka.)

Njene besede so bile mehke in z njenega obraza je odsevala bojazen. France se je ozrl na njo. Bila je majhna in krasna — tako lepe ženske ni še videl v svojem življenju. Čeprav je bila premočena do kože, se je videlo, da je bila oblečena zelo gosposko.

»Neumnost, Helena!« jo zavrne Hugon. »Nikamor ne moreš, dokler ni tvoja obleka suha. Lahko mi zbolíš.« Nato se obrne k Francetu. — »Zakuri, prijatelj! Razbeli peč, da bo rdeča in jaz ti dobro plačam tvoj trud, ne bo ti žal. Daj, zgani se! Ne stoj tukaj vso noč!«

France je ubogal. Imel je več razlogov. Prvič je imel navado od mladosti, da je hitro ubogal, kadar je kdo zapovedal, drugič se mu je smilila lepa dama in tretjič se je zbal, da ga mladi tovarnar spozna, če bi predolgo zijal vanj. Trenutek, ko je moral mali strojnik bežati z dvorišča tovarne Empire za drugimi stavkarji in ko so za njim letele ostudne kletvice mladega Granitcha, je zopet oživel v njem — in to ga je podžgalo.

Čez nekaj minut je peč žarela. Hugon je vzel avtomobilsko suknjo in klobuk svoje spremljevalke in obesil oboje na stol. Nagovarjal jo je tudi, da naj sleče vrhnje krilo in bluzo, češ, naj se ne ozira na kmeta, misleč pri tem na Kremen, ali ona ni hotela storiti tega. Stala je pri peči vsa mokra in se tresla, čakajoč, da se obleka posuši na nji, medtem je pa prosila Hugona, da se naj požuri in dobi pomagачe, ki potegnejo avtomobil, ker se mudi in morda so jima na sledu —

»Ne boj se, Helena! Čemu se mučiš s strahovi? Počakati moraš, da se posušiš.«

Hugon je sam pokladal polena v peč in ukazal Francetu, da naj še prinese naračaj drv. France je ubogal z rokami in nogami — istočasno se je pa v njegovi uporniški glavi sestavila slika celega položaja, v katerem se je nahajal. Ropot in govorjenje je zbudilo njegovo ženo, ki je spala z otroci v drugi sobi. Hitro je France stopil tja in pošepetal na uho Lizi, da je Hugon Granitch pri njih. Če bi ji bil povedal, da je prišel angelj Gabrijel ali sam Jehova z gromom in strelo in s celo četo kerubimov in serafimov, bi se uboga žena ne bila tako prestrašila. Rekel ji je, da naj vstane in skuha kave lepi dami, ki je tako mokra. Liza je molče ubogala, dasiravno bi se bila najrajši skrila pod posteljo.

Hugon je poklical Franceta in mu velel, da naj gre z njim, da dobita moške, ki bodo pomagali postaviti avtomobil na cesto. Zapustila sta hišo, ali zunaj na mostovžu se je Hugon ustavil in dejal: »Čuj, prijatelj! Pomagaj mi, da dobim ljudi, a predvsem želim, da molčiš. Ne povej živi duši, kdo je bil z mano nocojšnjo noč. Če kdo pride tod mimo in te vpraša o stvari, reci, da nisi videl nikogar. Razumeš?«

Vsi nagoni v Francetu Kremenu so bili pripravljeni na odgovor: »Da, gospod.« Tako je vedno odgovarjal na vsa vprašanja, tako je odgovarjal njegov oče in njegovega očeta oče. Ali nekaj drugega je bilo v njem, ki se je uprlo inštinktom — bila je nova revolucionarna psihologija, katero si je bil pridobil z velikim trudom in trpljenjem in katera je bila v večnem boju z njegovimi prirojenimi hiapčevskimi nagoni. V hipu se mu je zdelo, da je prišel moment, ko se mora pokazati revolucionarja. Stisnil je pesti in vse v njem se je spremenilo v železo.

(Dalje prih.)

Nosite zaradi njihovih velikih prednosti

PALMA

kaučuk potpevnike in potplate

Ne zamudite prilike, širite svoj list! Pridobivajte mu !! nove naročnike !!

Čitajte naš tisk!

Dnevnik „NAPREJ“ stane mesečno	Din 15.—
Tednik „LJUDSKI GLAS“ stane mesečno	3-50
Mesečnik „NAŠI ZAPISKI“ stane letno	25.—
Oskar Wilde: „PRAVLJICE“, elegantno vezane	12-50
Karol Marks in Friderik Engels: „KOMUNISTIČNI MANIFEST“	1.—
Bauer - Uratnik: „POT K SOCIALIZMU“	1.—
Naroča se v Ljubljani, pošt. predal št. 168.	
Osebná naročila v Ljubljani, Frančiškanska ulica 6 I. (Učiteljska tiskarna.)	
„DELAVEC“ glasilo Stokov. kom. za Slovenijo. Ljubljana.	
Družinski list „KRES“ izhaja mesečno in stane letno	40.—
Naroča se v Ljubljani, Židovska ulica 1.	
Razširjajte naše časopise in knjige! — V izobrazbi in zavednosti je naša moč!	

Naznanilo.

P. n. občinstvu ter znancem, prijateljem in potujočemu občinstvu vljudno naznanjava, da odpreva

v sredo dne 28. februarja 1923

prvovrstno kavarno

„EMONA“

opremljeno z vsem kom'ortom v Ljubljani v novi palači ljubljanske kred. banke naspr. gl. pošte.

Sklicuje se na najino dolgoletno prakso, upava cenj. goste s solidno in skrbno postrežbo v vsakem oziru zadovoljiti, ter se priporočava za naklonjenost

Jan in Katl Fiala.

Rest'vracija se odpre nekaj dni pozneje, kar se bode naznanilo slav. občinstvu v vseh časopisih.

Bremen - New-York

Direktna zveza s krasnimi ameriškimi vladnimi parniki. Neprekosljivi po udobnosti, čistoči in po izborni oskrbi.

Nagle in varne ladje.

„George Washington“ „Amerika“
„President Roosevelt“ „President Harding“

Zahtevajte podrobna pojasnila in brodar. list št. 287.

UNITED STATES LINES

Generalno zastopstvo za Jugoslavijo:
Beograd, Palata Beogradske Zadruga.

Vsak, kdor hoče vsaj delomo poznati socializem in biti socialist, naj čita knjigo „Socializem in vera“.

Naroča se pri tajništvu SSJ, Ljubljana, pošt. predal 168, in stane lepo in trdno vezana 9 Din, bro- - - širana pa 7 Din. - - -

Pletenine

kakor jopice, zimsko perilo, nogavice, rokavice v veliki izbiri pri

A. ŠINKOVIC nasl' K. SOSS,

Ljubljana, Mestni trg 19.